

Składnia dialektalna - wpływy obce

Autor: Halina Karaś

Składnia dialektalna – wpływy obce. Na styku polskich gwar z innymi językami lub w gwarach powstałych na obcym substracie (podłożu) dochodzi do zapożyczenia pewnych konstrukcji składniowych. Liczba przejętych konstrukcji jest ograniczona, ale mogą one mieć czasem znaczny zasięg terytorialny. Przykładowo pod wpływem języka niemieckiego w gwarach północnych i zachodnich Wielkopolski oraz w sejneńsko-suwalskich, a także śląskich, występuje narzędnik z przyimkiem z zamiast samego narzędnika, np. ciska z kamieniami, kosi z kosą, jedzie z samochodem. Na pograniczu wschodnim pod wpływem białorusko-ukraińskim częsta jest składnia, typu u nas jest zamiast my mamy oraz dopełniacz zamiast mianownika z liczebnikami 1, 2, 3, 4, np. dwie, trzy, cztery osób, kur. Za wpływ języka litewskiego uznaje się częste i wielofunkcyjne użycie imiesłowu przeszłego czynnego w gwarach suwalsko-sejneńskich i w polszczyźnie północnokresowej, np. Mama taka zbladłszy, przestraszona; Ma natkawszy pasów i ręczników; doszetszy owoce; Była do Smolan pojechałszy. W nowszych dialektach mieszanych, w gwarach wielkopolskich i śląskich nadużywane są konstrukcje strony biernej, typu był póndzony ‘poszedł’. Por. Składnia dialektalna, Składniowe konstrukcje imiesłowowe, Składniowe konstrukcje z bezokolicznikiem, Wpływy obce w gwarach, Wpływy obce we fleksji, Wpływy obce w słowotwórstwie i Wpływy obce w słownictwie.